

За уредништво одговара А. Пајевић.

ГОДИНА ТРЕЋА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
10. Марта 1880

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

АРСЕНИЈУ

П Р В О И З Б Р А Н И К У Н А Р О Д Н О М
О П Е Д Е С Е Т О Г О Ш Њ И Ц И М У.

Педесет лета како служиш богу;
 А бог те учи: служи роду свом!
 А народ опет обраћа се богу,
 Да други пођу истом стазом том.

Педесет лета, — за то дуго време
 Под прном ризом дише српска груд,
 И ти си им'о горких искушења, —
 И ти си ост'о мио, љубљен свуд.

У светом писму међ' врстама пише:
 „Надјеј сја на народ!“ — у том нема зла.
 Ал има добра. — Јер вечити спомен,
 То нико, само народ дати зна.

Судбина једна, — одличије једно, —
 Крст, носиш и ти, — а и народ твој
 Кад народ пати, трпи и ти с њиме,
 У томе лежи онај виши спој.

Кад њему сване, свануће и теби,
 Ил теби живом, — или гробу твојом.
 Ал свеза света преживиће лета, —
 Пред таком свезом задркће се гром.

Седина твоја нема много жеља. —
 Но теби није ни тај нуждан штит;
 Љубави опште, правога признања
 Тог ниси, нећеш, — не смеш бити сит!

Благослове твоје, од педесет лета,
 Све ти данас чисте враћа српски свет.
 Крстоносни народ може благосиљат, —
 Исто ка' што мора, м о р а декад клет'.

З-Ј. Ј.

Б у к в и ц е.

Ж.

Железница. — Сад је на реду српска жељезница и ради ње се воде преговори. Аустро-Угарска меће услов, да се та жељезница има тако саградити, да само Аустро-Угари могу њом улазити у Србију, а Срби да не могу ући у Угарску.

Жена. — То су створења, која код нас имају мање среће него *Чивути*: јер ови су одавно већ *еманципирани*, а еманципацију жена још никако да дочекамо.

Живот. — Живот је тако багателна ствар и маленкост, да владоци хиљадама живота рескирају и троше, само да добију који комадић земље или какву нову титулу.

Жандар. — То су они људи били, којима се глава у *шниц* свршавала; с тога су их неки звали и „*шницловица*“.

Жинор-Лаџи. — Ко га познаје, оном није нужно говорити, а ко није имао срећу с њиме се упознати — још боље.

Ждребе. — Радо трчи пред руду, као неки администратор.

Журанић-Ма. — Данас бан, сутра бан, преко сутра *други* бан.

Жеља. — Пошто су наше српске жеље *побожне*, то ће увек такве и остати — *ria desideria*.

Жуљ. — Стручњаци доказују, да је пријатније добити „*хауптрефер*“, него добити — *жуљеве*.

„Жижа“. — „Стармалова“ стрина, за то је и он тако *шалив* на стрину.

Жаба. — Пошто има обичај, да *обзине* муву и т. д., то је негде зову и „*Обзор*“; обично је *намета*, те сама себи изгледа велика.

Жеђ. — Како *вода* сад има друга посла, да топи вароши и њиве, то се за *гашење жеђи* употребљују разни сурогати: *вино, пиво, ракија* и друге подобне — и *преподобне* — ствари.

Живио! — Значи то исто, што и „*Осана!*“, за то и умеју у српском *Смјону* (на „Беседи“) тако лепо да ускличу кад уђе у дворану онај син Давидов.

Жагор. — То је *једина* прилика, кад неки саборски посланици и свој глас даду чути.

Жар. — Сваки *жар*, н. пр. *пожар* ваља одмах гасити, за то је и *жар родољубља* већ прилично угашен.

Жито. — У сремском *житу* има и *Кук-оља*. Поп *Кука* уме ово и доказати.

Аб.

Нов разлог.

Марик, који од стране Србије води преговоре у ствари српске жељезнице, није могао дотичнога дана да оде у Беч због леда, којег је онда пун Дунав био, те је пут свој морао да одложи.

Ово ће га зацело натерати, да ствар жељезнице што већма пожури, јер да је била *жељезница* готова, не би му могло ништа сметати, да путује у Беч.

Једна жалосна прича.

Једнога васпитача у некој богатој трговачкој кући, који је био изображен, али већ у година човек, замоли домаћица, да јој доведе у ред лозове (срећке), што су јој послужитељи њезини на чување предали и поверили, да напише бројеве и имена, које је чији, кад се извлаче и т. д. Васпитач учини тако, тим радије, што му је помагала и лепа Милева, рођака његове госпође, у коју је он прилично заљубљен био. Како су га замолили да пази и кад буде извлачење тих лозова, да ли је који изишао, то он све бројеве и имена чији је који лоз, запише у своју бележницу. После године дана добије он листу извлачења и кад сравни са бројевима у својој бележници нађе, да је куварица Мара добила „*хауптрефер*“ од 40,000 фор. Куварица није ни сањала о тој срећи, а васпитач, који је умољен да на то пази — ћутао је. Али сад се стаде он око куварице умиљавати и то тако, да су сви у кући приметили, и било им је врло неповољно. Но на њихово велико чудо изјави он, да би куварицу Мару узео за жену, ако би ова хтела за њега поћи. Милева, којој је он пре тога више пута љубав изјављивао, била је неутешна и многу је горку сузу пролила због неверства васпитачевог. Али „*всује*“, он је остао при своме и венча се са куварицом, која је била пуна радости због изненадне среће, што је нашла тако отменог мужа. Кад је био сватовски ручак устаде младожења и свечано објави свима, да је Мара, млада му, добила „*хауптрефер*“ од 40.000 фор. Тек што је он то изговорио, а млада — паде у несвест. Али не од силне радости, него од туге и ужаса. Ствар је била у овоме: Куварица је пре неког доба била у великој новчаној оскудици, *иа је свој лоз продала госпођи својој*, која га је чувала. „А шта је госпођа с лозом урадила?“ запити младожења дркћућим уснама. „Она га је *поклонила госпођици и Милеви* (коју је васпитач изневерио) *на њен рођен дан!*“

У. В.

Молимо разјашнења!

У 31. бр. „Заставе“ има овај телеграм:

Беч. 26. фебр. (9. марта). *Прекосутра ће вам почети Дунав опадати.*

А у 33. бр. „Заставе“ стоји:

Стање воде:

<i>Нови Сад.</i>	7. матра	— 4·76.
	8. матра	— 4·09.
	9. марта	— 5·04.
	10. марта	— 5·17.
	11. марта	— 5·28.
	12. марта	— 5·35.
	13. марта	— 5·45.

По оном пророчанству дакле требала би вода од 11. марта да *опада*, а оно ево цифре показују да *расте*. Из тога се види, да је много сигурније кад се стање воде код Новог Сада одавде сматра и бележи, него у Бечу

Нови Жил Верне.

(Наставак.)

Нови Жил Верне оглашује сада ове нове књиге: „Летописи“ у магази, жалосна слика из XIX. века.

Путовање у средину (мађарске) земље, с великим опасностима скопчано, особито тамо око бакоњске шуме.

100 000 Сановника или напредак српске књижевности у српској Атини.

60.000 дуката или путовање у туђ цеп, трошком Илије Коларца.

Светиња тестаментa или путуј игумане, не брини се за манастир.

Пророчански (ал' не прорачунски) дух или поплава Новог Сада, посматрања из месеца.

Месец као сунчев администратор, али само ноћу, кад је мрак и тама.

24.000 форината или песак у море сипати, приповетка из калуђерског живота.

50.000 миља (бегајте) од Вршца. Културно-историјска студија.

Аб.

Они су само за марву.

Како на Дунаву код Новог Сада још није ђуприја намештена била, то се превозило на скели и на чамцима. Ономад стојим ја на Дунаву и гледим како се један чамац пуни пашажерима и хоће да се крене. Чамац је тако пун био, да је једва два три прста био изнад воде, а дувао је тај дан јак ветар и правио таласе. Пре него што ће се чамац кренути учиним пажљивим два пандура, што су ту на обали стојала на опасност и кажем им, да би добро било, да не допусте да се чамац тако препуњен креће.

— Молим, ми смо само за марву! одговори ми један пандур.

(Због марвене куге у Срему намештени су ти пандури да пазе да се не би марва и сено из Срема амо преносило).

У ш т и п ц и.

△. — Дунав код Н. Сада непрестано расте; мора бити да није читао телеграме из Беча у нашим новинама.

§. — „Здравље“ упућује Сркиње, да читају енглеско дело о Рихардсоновом плану за здравствену варош, или бар који немачки чланак о томе. А за што не и извод нашега Змаја-Јовановића под насловом: „Хигеа, идеална здравствена варош“ (у „Јавору“ за г. 1878), кад је то то исто, а српски нам је језик познатији од енглеског а милији од немачког?

□. — Један трговац са каменим крстовима, кад је чуо како је неки дућан са илатном и кошу-

љама изгорео, поплашио се и дао свој еспап тами осигурати од ватре.

Управа баште „Геданке“ у Сентоману оглашује у новинама: Наш нови списак садржи у себи сваковрсна семена и т. д., па вели: Шаљемо га сваком на захтевање бесплатно. Шта се, дакле, шаље бесплатно — списак или семе?

○ Код убогог дома, куда пролазе сваки дан четири пута по 400 школске деце, тера свој ђеф један грдан и пакостан белов некога алвације. Молимо да му полиција забрани тај „унтерхалтунг“ не чекајући да се најпре једно туце Visum perertum-а поднесе.

Аб.

Из полупрошлости.

Кад је Јован Гавриловић, бивши наместник кнежевог достојанства у Србији, био школски саветник у нашој држави, дође једном обилазећи школе, и у своје родно место Вуковар и походи школу, у којој је још његов стари учитељ учитељевао.

Кад је већ испитао дечији успех, запитаће старог учитеља.

„А молим вас господине, знајул деца што немачки?“

„Да богме да знају“ одговори домин и показујући прutom на немачку штицу, заповеди деци да читају.

„Б-р-и-бри—це-ка-е-ке-бри-ке“ одсричу деца у глас. — Шта то значи? запита учитељ.

„Молим господине ја знам,“ повиче једно дете.

„Шта је?“ „Бритва,“ беше одговор. „Каква?“

„Бријаћа.“ — „Добро даље.“

„В-а-л-д, валд.“ — Шта је то?

„Молим господине!“ — „Но!“ „валов“ беше другог детета одговор. — „Какав?“ „Крмећи.“ Врло добро, одговори уча.

На то ће Гавриловић рећи: „Молим господине, ваљда неће бити тако?“ На то одговори стари учитељ: „Ћути ти м е, ето и тебе сам тако учио, па шта ти фали?“

Рипко.

Искрени комшија.

„Ви'те, драги комшија, ја кадгод видим вашу жену, увек сам пун радости.“

„А за што то?“

„За то, што није то моја жена.“

Славан човек.

Неки штучер се фалио, да је он само три фунте лакши, него што је био Доситеј Обрадовић.

„Имате право, одговори неко, а те три фунте фале у вашем мозгу.“

ЧИКА СИМИ КРСТИЋУ

Јоште брује тужна звона
Тихом тугом удисајном
У свестраном, горком складу
За прваком, за Стеваном, —

А од доле већ се вије
Нови барјак црне боје:
„Звона, звона, не престајте!
Није један, — сад су двоје!“

Ја помишљах ових дана:
Ко ће први хтети — смети
Збацит' тело, и Стевану
Чистом душом глас однети.

Глас однети, како цвили
Цео народ на гробу му, —
Да и горе наше јаде
Већ дочују, доразуму.

Та помис'о, као гуја,
Следила ми талас крви, — —
— Чика Симо, чика Симо,
Ти се и ту нађе први!

Е тако си увек био
Под заставом наше свести;
Ни од муње ни од грома
Не даде се ти помести.

Што је српству било свето
И теби је свето било;
Сваком лету напредноме
И ти беше једно крило.

Увек чики на бранику
Видели смо, — па без страха;
Такав беше кроз цео живот,
Такав оста до издаха.

Иди даклем, иди и ти!
— Терет ми је то изрећи,
Кад помислим како ј' тешко
Заменика теби стећи!

Чисто видим око гроба
Како с' врли сузам' даве, —
— Ево и ја груду земље
Добацујем преко Саве!

Да ти земља буде лака,
То је, Симо, жеља наша;
(Буде-ли ти она тешка,
Ова грудa нека олакша).

Али, у злу ил у добру
— То нам нико не закрати —
Име твоје, лепо име,
Дуго ће се спомињати.

* * *

Још су браћа на твојом гробу,
— Вична змијам' и уједу,
Мутне мисли питају се:
Да ко-ли је сад на реду? Ј.

Човек од начела.

Браца Трива баш је попио каву у кафани, и
пица се по џепови у којима не нађе ништа. Зато се
окрене к једном непознатом до себе говорећи: Гос-
подине, би-ли тако добро били, да ми позајмите један
грош, да платим каву, јер знате, ја не волим остати
дужан.

Чудна штампарска погрешка.

Девојке у нашем прњавору много се лицвају, не-
сташне су и раскалашне; зато их отац намесник *грм*,
— (а треба да буде „*грди*.“)

Епиграми.

I.

Виц.

Ономад је Гојко
Направио виц. —
Жена хоће *свилу*.
Он јој рече: *цици!*

II.

Обрана.

Он. Верујеш ли и ти,
Жено моја, Тодо.
Да је Г ђаволу
Своју душу *иродо?*

Она. То не могу вероват'
То су збори глупи,
— Зар је ђаво магарац
Тако што *да куши!*

III.

Експедиенс.

Тиса кори Јашу:
Брудер то је срам!
Толко новца кошташ,
И опет си сам!“

Купите му кућу, — нека је
Под кирију даје,
Само тако може и он
Доћи до „*партаје*“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Ђира. Дакле поп Сима поклонио је Петровоселској читаоници једну петицу.

Спира. То је лепо од њега. — Ал ја да сам ко он, ја бих поклонио мање или више, али никако *баш* петицу.

Ђира. А зашто?

Спира. Јер кад човек то чита, и нехотице му падне на памет: — да није то она извесна петица!

Ђира. Зашто се наш Милетић не да нигде видети, већ понајвише седи код куће или се тек кад кад дошета до редакције „Заставе“?

Спира. Е за бога! Та кад човеку поклоне слободу, онда му је тек ваљда слободно седити код куће!

Ђира. До душе, тако је.

СТИХОВИ БЕЗ СЛИКОВА.

Удовица куд год иде
Рони сузе свуда.
И тако ће чинити
До год се не — угуши.

Ја морам похвалит'
Списатељ-Аксенту;
Јер његове књиге
Увек су на — цени.

Славни отац Г
Све се више пење,
Жели, да му с' на далеко
Види — непоколебљивост.

Красна је то жена
Берберина Ћире,
Сваки дан све већма
Воли — официну.

Кад у масно званије
Доведу битангу;
Народ вели право је,
Дајте му и — колајну.

Кад не може мађарембер
Купуса да куса,
Онда знај за цело
Да је снев'о — што страшно.

Auch nicht schlecht!

Један мађар, који је имао прилике пити Неготинско вино, не може доста да га се нахвали. Он се овако изражава: Неготинско вино то је прави бордо! То је славно вино! Али га и Срби знају достојно ценити, јер су у почаст Неготинском вину, назвали једну варош „Неготином.“

К о к и ц е.

Ипак има нечега доброг у томе што „Летопис Матице српске“ нема више од 26 претплатника. Кад то дочују Пештанска господа, за цело ће казати: „Но, таку Матицу није вредно ни укидати!“

Илија Гутеша, желећи утврдити споразум и слогу међу Хрватима и Србима доказује у својој брошури, „Упознајмо се!“ саветује да не треба нико да се срдји кад му се каже: Рац, Влах и т. д. — Уверени смо да ће на таку слогу Хрвати радо пристати.

Илија Гутеша признаје да је зато страдао, што је „учио омладину хрватски мислити и говорити хрватски.“ — Но сад бар знамо коме имамо да захвалимо што омладина хрватска сада тако лепо мисли и говори. (Ваљало би расписати награду за онога ко пронађе једног Хрвата, који би смео признати да је српску омладину учио мислити и говорити српски).

У Београду је била ових дана једна депутација револуционара балканских, ал то тако тајно, да за њу нико није дознао у Београду, само једини „Пестер Лојд“ у Пешти.

За управитеља Текелијиног завода јавила су се и два Мађара. А за толика упражњена места у Мађарским заводима, није се јавио ни један Србин. Ето ти, брудер Јашо, најбољи доказ, да смо ми они који се од браће Мађара туђимо а они су тако вољни да нам се приближе.

Говори се да је руски устав већ написан, али се неће обнародовати, догод је цар Александар жив. — Но само је још то требало нихилистима казати!!! — „Стармали“ би имао сасвим противан предлог, т. ј. да се устав кад је већ написан, таки и у живот приведе, — али да се уједно каже: ако се цару што деси, устав ће се таки укинути. — Е, ал кад неће нико „Стармалог“ да пита.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Шта је политика?

Велики Фридрих, краљ пражски, на то питање одговорио је на немачком језику: Politik, — ist die höhere Spitzbüberei!

И ово је повесница забележила, а како је на то одговорио чича Панта, — Бог да му душу прости! у млађим годинама бивши берберин, а у старијим прави „фелчер“ јер је сваког болесника умео рационално лечити, осим што је обично и купицама руковао, особито умео је добро пијавице намештати, а неисказано био је вешт у пушњању крви, — имао је и два „рецепта“ која је свагда уз себе носио, и кад коме сва три пређашња средства непомогоше, онда би извадио наочаре, — читао би присутнима да је код болесника велика опасност, пак би пажљиво прегледао рецепте, и онај, на ком је на леђи неки знак „чанка“ нацртан био, предао би човеку, с тим налогом, да прочита ко ће ићи у Бечкерек, и донесе медицине из Апатеке, — затим пак, ако неће да му се кућа прода, одма рецепт натраг донесе! — А кад напоследак, болесник ни сад оздравио није, онда би чича Панта последње средство употребио и предао други рецепт, на ком је неки високи шешир или лонац насликан стајао, ал с тим морао је човек одма на коња усести, и трком хитити у Бечкерек, — па коме ни ово није помогло, за тога у Меленци и на овој земљи није више било опстанка. — Тако је пресудио чича Панта, које је у оно време толико значило, још више важило, него што данас „доктор Шкода“ каже, — шта је он на питање шта је политика, одговорио то нека буде овде овековјечено.

Чича Панта пронашао је да су купатила у Русанди лековита, јер он је и сам преко осамдесет година стар био кад је умрло, и никад се није у Русанди купао.

Далеко сам отишао од предмета, и сад морам натраг.

У оно време, кад је чича Панта владао или сервирао, становала су у Меленци два на далеко и широко чувена нотабилитета, једно је био пречесњејши великокиндски протопресвитер Јовановић, а друго је био племенити господин великокиндски диштрикски биров Димитрија Трифунац благородни од Батфе, — и прота и диштрик. биров престављали су највишу аристократију у месту, па и у свом диштрикту није им нико био раван!

У оно доба, није свака кукавица држала и читала новине, у целом диштрикту, а можда у свом Банату, само су г. Д. биров и прота добијали „бечке званичне новине“, које су сваке недеље у Бечу излазиле, — и то зато баш у недељу, да људи у раден дан не губе времена које чиме — читајући новине. — У Меленце стизале су после две недеље, јер управо толико је потребовао дележанц, да ноћу и дању путујући, из Беча у Меленце дође.

Свако после ручка, састајала се ова два господина код Д. бирове у кући, и ту би — ил у сали седећи, ил у пространој башти ходајући — више пута поједине ставке из новина прочитавали, толковали, умствовали и на тај начин критиковали, кад ће један другом рећи: — јер противусловили се никад нису — „биће то тако, као што ви велите, и као што и сам схваћам онај исти смисао, који ми растолковасте!“

Господина проту сви су звали „пречесњејши“, а Д. бирове „господин“ и „господинови“. Зато ћемо их и ми у будуће тако називати.

Пречесњејши и господинови дошли су до поменутих новина на тај начин, кад је г. Д. биров добио поред немешага и меленачку пошту, примао је бесплатно и бечки званични лист, и ово је за њи и по народ велика срећа била, јер са читањем листа упражњавали се и до тог стања доспели су, како нису више умели са својима подчињенима разговарати.

Премда је Чича Панта био свакидашњи у кући и код пречесњејшег и код господинови, зато је опет спрема обоице с таквим страхопоштовањем понашао се, да чим би угледао једнога или другога кућу, а имао би туда да прође, одма би скинуо шешир, и било сунце с препеком, киша ил вејавица с пљуском, он би кроз сву улицу гологлав шпацирао, и не узимајући на ум, дал су господа на улици, на прозору, или се и невиде.

Чича Панта био је спрема оба ова господина не само до понижења сервилан, него је њихову холост и аристократску гордост, тако високо представити, и тако разјаснити умео, да је свакога на свету човека и људе, буди које вере и народности, а особито од вајкада на гласу хироше Меленчане, убедити знао, да од господина Димитрије Трифунца нема у свој царевини праведнијег, наметнијег, ученијег, мудријег, племенитијег и већег господина, а од пречесњејшег нема благоговјејшег и светијег достојника и проте!!

Оба су господина сваке суботе на вечерњу, а недељом и свецем на јутрењу и легургији били, а ни чича Панта није фалио, који би свагда на свију задовољство или херувику, или кад би тежи ирмос био, овај однојао.

Тако су пречесњејши и господинови свагда и свугди заједно били, заједно међу собом дружили се и разговарали, и само су у толико одвојено живили, у колико је сваки у свом сопственом дому санак боравио, и у колико су их њиове по званију различите дужности једно од другог удаљавале.

Ал они су и ово последње знали вешто одклонити, јер докле су се у Темишвару консистор. седнице држале докле су у Кикинди магистратуални и судски послови обављани, пак су опет и пречесњејши и господинови заједно се могли водити, новине читати, и по свом обичају високо и највише политизирати.

Једном — као што је онда био обичај, — изненадно дође штафета, и одзову пречесњејшег у ванредну — то се у 10 година по једанпут или двапут догађало — конс. седницу, а господинови остану сам без свога комората, и да још већма осети самоћу, на велику жалост приспеду и фришке новине, сад господинови није имао с киме да чита новине, па зато је гњеван и једак био, при ручку ни речице није проговорио, па и после ручка није заповедио да му донесе момак капу и новине, већ сам је отишао. и удубљен у мислима зграби капу под пазуо а новине хитне на главу, које са великим шуштањем падну на патос, и то старца мало разбуди, насмеши се, и опет сам подигне новине и упути се у башту.

Г. Д. Биров, на крају ходника сретне чича Панту, који обичествоваше редовно по двапут на дан долазити, одма у јутру, да чује како су господинови спавали, и одма после ручка, — да опет чује, с каквим су апетитом ручали, ако би их још при асталу изненадио за љубав салати мало печења, да окошта, а за најгори случај, са једном и другом чашицом вина понуди се; — ал сад чича Панту не послужи та срећа, да до ручаонице доспе; јер г. биров на дубоко клањајућег се викне, и позове га, да за њим у башту дође, које и буде; — напред корачајући Д. биров величанствено прочитавао је поједине ставке из новина, и то је г. Панти толковао с приметбама, видиш чича Панто, то је политика! — Овом приликом чича Панти пала је та улога у тал, да се обема рукама за трбу држи

и сад д. бировом погурено идући на сваку приметбу дубоко поклони се, и непрестано одговара: разумем господине, разумем господине! — и т. д.

После многопутног, досадног: разумем господине; — у један мах испречи се Д. биров и зашита чича Панту; шта разумеш?

Панта изненађен тим питањем, збуни се, и муцајући одговори: неznam господине.

Д. биров. — Е кад незнаш и неразумеш шта је политика, ево хоћу да ти кажем — ми људи кад се разговарамо и један другом пишемо — то зовемо диван, разговор допис, и просто писмо. — али кад се велики људи, министри, краљеви и цареви разговарају и један другоме пишу, — то се зове политика, — знашли сад Панто шта је политика?

Панта: Сад знам господине!

Д. Биров: Кад знаш, дед кажими, шта је Политика?

Панта: опет неочекивајући то питање на ново се збуни, ал с пуним уверењем одговори: „*Политика? то ће бити господска маж!*“

Јел' то чича Панта изустио, али лојалан Д. биров као громом поражен, изгрди чича Панту, и отера га из башће на поље, који последњи, као да је једва чекао, да се курталише школског, и високополитичког предавања и дође Госпођи и на „целиваније“ деснице, гди је боље прошао, јер онај страх, успео је да једно за друго две чаше вина испразни, и за тај дан, из пред срдитог д. бирова уклонио се.

Правда.

Несуђена реградација.

Прошле године баш лицем 13. Априла, дође ми једно јутро мој сељанин те ми рече: „Учитељу благи, зато што је мој Мика (Милац) онако ваљано очатијо апостола, добићете док се моја калача (тако је крмачу звао) опраси, једно прасе на реградацију. Ја пак опоменувши се 13. Априла нисам баш волео што се то обећање баш тај дан сбило, но ипак тешећи се, захвалим му се унапред и нестрпљиво очекујући суђењу данак. — Није томе прошло неколико недеља, састане се мој дужник самном и опет, и жалосно ми рече, да се калача опрасила и то двоје, пак на моју и његову несрећу једно поједе а на друго случајно легне и удави. Чујући ја ово спојим моју жалост са његовом, али шта је чинити, кад поред обе наше искрене жеље нема средства, којим би се могло помоћи.

Но на наше подуже вајкање и јадиковање проговори мој сељанин: „Ала учитељу благи, ко ја нећу под срамотом остати па ма шта било, ти ћеш већ оно, што сам вам обећао добити Бога моја, па ма мене тај шпац шта коштао. — Са овим речма уталожим јаде моје и останем опет у нади, да ће се кад тад обећање испунити.

Идуће јесени после кратка боловања умре мој сељан и тако ја прекрстим обећану реградацију за навек. Но не беше тако, јер после неколико дана дође му супруга к мени и саопшти ми, како ју је њен покојни муж заветовао, да ако мени прасе на реградацију непошље, не било јој просто. И тако ту обећавши предамном, да ће она свога незаборављеног мужа завет као светињу чувати. Наравно ја као учитељ дужан сам

свет изображавати те јој рекнем да није доста само завет чувати него га треба и што пре и испунити, иначе је грех врло велики, јер само чување без испуњавања не важи ништа и јошт јој том приликом изговорим неколико поутишительни речи, на којима ми се она лепо захвали и обећавши првом приликом док се калача опраси, завет свога мужа најтачније испунити.

Ево дакле за мене и опет нове радости и после овога непрестано сам потајно распитивао за стање калачино и најпослед чујем, да се опрасила и то петоро лепи шарени прасица. Кад сам ово чуо, почео сам се договарати са женом, када ћемо га пећи, јер треба велим тако удешавати, кад неузимамо гостију, јер ако се напузају по обичају, разграбиће, па ето и опет малера још горег него пре. Закључимо између себе на покладе га заклати (јер онда је сваки ваљан домаћин са својим друштвом код куће) ако га добијемо, и баш канда смо у боб врачали, ево мога ђака на покладе ујутру донесе у цаку прасе, које сам још на улици чуо дрекењати се, баш канда је предвиђало на какве муке иде. Како сам се радостан заједно са целом породицом налазио, кад сам прасе у мојој кући видео, па још давно обећану реградацију — није могуће описати. — Наградим мога ђака и изразим се да је то лепо од његових родитеља односно матере, и камо среће, да су нам такви сви родитељи у селу.

Узхићени радощу, пустимо прасе из цака, да се неугуши и да га посматрамо и тако посматрајући га радосно разговарајући се, који ћемо који део кусати; једно вели ја ћу ребра; друго опет ја ћу фарку; треће увета, мозак и т. д.

За мало беше теј наша радост, те се претвори у величајшу жалост, када прасе добивши отворена врата загребе напоље, а ми скупа за њим и тако вијајући га по дворишту, на несрећу нашу а и своју, утрчи и упадне негде, где нико радо неупада. Шта ћемо сад упитам жену полу изван себе од јада и умора но она ме поутиши говорећи, да ће она дозвати суседа Антуна који је у томе врло вешт, те ће са његовом обичном справом са којом је више пута гушче или ћуре из бунара вадијо и прасе извадити.

Дође Антун и почне његовом справом завртати, док незаквачи прасе, заквачивши га тако, повуче га и да га руком ухвати, прасе се копцнувши и откинувши узицу на справи, бућне поново унутра, и не виде га се више и тако ми кривећи једно друго разиђемо се и остасмо на покладе без печења, а од јада немогосмо и друга приправљена јела јести.

Ово износиће на јавност, намера ми је да се из овога догађаја сваки брат учитељ особито гђа учитељка, који прасе на реградацију добију науче, да не треба прасе из цака дотле пуштати, докле се нож ненаоштри, те да се одма закоље, а не најпре зубе општри, па тек онда нож тражити да се општри.

Један озлојеђени учитељ.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег у сваком месецу. Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Најновије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припошље.)

Непогода. Роман из руског живота, написао А. Б. С руског превео Ј. Ђ. Големовић, у две свеске II свеска. Издање Милоша Марковића. Београд штампарија задруге штампарских радника 1880. Цена 1½ динар. (Обе ове свеске могу се добити у штампарији задруге штампарских радника.)

Одговори Администрације.

Читаоници омладине ресавске, Свилајенац. Примили смо послата 4 ф. као предплату на „Стармали“ за 1880. који годишње због двоструке цене поштарине за Србију стоји 5 ф. а не 4 ф. Изволите дакле у своје време допунити год. предплату са још 1 фор.

Г. Тодор Руџавац Сарајево. Нисмо никако примили од г. Пелеша 2 ф. Лист вам од почетка о. г. шаљемо и молимо да нам предплату послати изволите.

Г. М. Т. Карловци. Лист Вам шаљемо од почетка т. год. али не можемо у пола цене дати.

Г. М. Петровићу парохиу Вранковина. За сада немамо баш она два броја од прошле године што вам фале. Ако добијемо са стране, послаћемо вам. Лист вам шаљемо од почетка ове године и очекујемо предплату.

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

ПОУКА О ЖИВОТУ И ЗДРАВЉУ

ПИШЕ

Др. Милан Јовановић

књига друга

Ушла је већ у штампу и донеће ове чланке:

1. Рачунајмо са нашим животом! (Једна реч очевима и — „оцима.“)
2. Како ваља повијати децу?
3. Шта не ваља у женској одећи?
4. Обичаји што нас затиру и море II.
5. Једна прича о ваздуху.
6. Пазимо на воду!
7. Примери големи старости.

„Народни Лечник“ излази свака три месеца у једној књизи од 64 стране са корицама, а цена му је годишње за четири такве књиге само 1 фор. или 12 гр. чарш. за предплатнике, који унапред предплату положи. Предплатницима шаљемо књиге како која из штампе изиђе о нашем трошку.

Предплату за „Народни Лечник“ примају: у Митровици г. П. Панаотовић, у Сомбору књижара М. Каракашевића, у В. Кикинди књижара Јове Радака, у Ст. Бечеју књижара М. Д. Сомборског, у Бечкереку књижара Монголд, у Сентомашу г. М. Рунић, у Карловцима књижара К. Павловића, а за Боку Которску Спиро Петровић у Котору, као и сви познати растуривачи српских књига у нашим мањим и већим местима које овим јавно

молимо да се сваки у своје месту заузме око скупљања предплате на ове за народ корисне, а тако јестине књижице. За тај посао ми им осим своје захвале уступамо радо 10% од скупљене предплате.

У Новом Саду 20. марта. 1880.

Штампарија А. Пајевића

издавалац „Народног Лечника“.

Добровољни прилози.

Као подпора тешко болесном Ј. Д.

Љуб. Стефановић 2 ф. А. Пајевић 2 ф. Д. Кода 2 ф. Лаза Јеремић 1 ф. Алек. Адамовић 2 ф. Браћа М. Поповић 1 фор. Др. Радивојевић 1 ф. Н. Д. 40 н. Браћа Барако 2 ф. С. Л. 40 н. Пера Натошевић 1 ф. Др. М. Полит 1 ф. Др. И. В. 40 новч. П. Г. 40 н. Ђ. Ф. Недељковић 1 ф. Лука Јоцић 50 н. Ј. Г. А. 50 н. Ј. Т. Ч. 40 н. Стева Гавриловић 50 н. Гавра Плавшић апотекар 50 н. Свега 20 ф. која је свота одмах болеснику послата.

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ

израђене према наредбама вис. шк. савета

1. Главни школски записник у тврдом пове- зу за 480 ученика	— — — — —	3 ф. 20
то исто за 960 ученика	— — — — —	5 ф. 50
” ” 1920	— — — — —	9 ф. —
2. Школски дневник, 24 табака	— — — — —	— 90
” ” 1 табак	— — — — —	— 5
3. Белешке при држаном школ. испиту, табак	— — — — —	— 3
4. Школске сведоче на финој хартији	— — — — —	— 2
5. Изкази о стању школа:		
I. Број домова, душа и т. д. табак	— — — — —	— 3
II. Школске куће, намештаји итд.	” — — — — —	— 3
III. Учители, катихете, управ.	” — — — — —	— 3
IV. О успеху у школи	” — — — — —	— 3
V. О радњи учит. и надзорника	” — — — — —	— 3

Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.

ТРАЖЕ СЕ

следећи бројеви „Стармалог“ за 1879.

1 — 4 — 6 — 7 — 8 — 12 — 13 — 19 — 28 — 30 —
31 — 32 — 33 — 34 — 35 — 36 — за које се радо плаћа
15 новч. од комада ма да су испрљани или мало подерани.
Ко има на одку горњих бројева нека их у крстоплету по-
шље Администрацији „Стармалог“, која ће према количини
добивених бројева дотичноме новац одмах послати.

РЕД ПЛОВИДБЕ ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 1. марта 1880. до даље наредбе.

Из Новог Сада у Земун и Оршаву: средом и суботом у ½5 сахата у вече.

Из Новог Сада у Пешту: понедеоником и петком ½11 сахата пре подне.

У П Р А В А.